

ASBESTHÅNDTERING HAR IKKE EN FACITLISTE

Asbesthåndtering betragtes ofte som en fast disciplin med klare procedurer. I praksis er håndteringen langt mere kompleks – især i spændingsfeltet mellem planlagt og akut risikostyring, hvor tilgangen må tilpasses den konkrete situation.

Et vedvarende risikobillede i den eksisterende bygningsmasse

Asbest består af mineraler der danner mikroskopiske, tynde fibre. Fibrene er stærkt modstandsdygtige over for varme og nedbrydning, hvilket – kombineret med lave omkostninger – gjorde asbest til et udbredt materiale i bygge- og industrisektoren frem til forbuddet i Danmark i 1986. Forbruget toppede i 1970'erne med op mod 30.000 tons årligt.

Den historiske udbredelse betyder, at asbest fortsat udgør en væsentlig risikofaktor i den eksisterende bygningsmasse. Ifølge Danmarks Statistik findes der stadig mere end én million asbestholdige tage i Danmark (2025), hvilket understreger den vedvarende eksponering heraf.

Sundhedsrisikoen opstår, når de mikroskopiske fibre frigives og indåndes. Kroppen kan hverken nedbryde eller udskille fibrene, som derfor ophobes i lungevævet. Dette kan over tid kan føre til alvorlige sygdomme som kræft og asbestose.

Kombinationen af skjult forekomst, potentiel eksponering og alvorlige helbredskonsekvenser gør asbest til et komplekst og vedvarende risikoområde, som kræver en differentieret tilgang til håndtering.

Forskellig tilgang, men samme ansvar

Hvordan en asbest sag håndteres, afhænger i høj grad af, om den opstår planlagt eller akut. Hos Polygon er ca. 80 % af sagerne planlagte, mens de resterende 20 % opstår akut – for eksempel i forbindelse med brand eller pludselige bygningsskader.

"*I de planlagte sager er der mulighed for en systematisk og grundig tilgang. Det gør risikostyringen meget intens,*" siger afdelingsleder Martin Broby fra Polygon Group Danmark. Her starter processen med gennemgang af miljørapporter efterfulgt at fysisk besigtigelse. Der udarbejdes en arbejdsplan, en APV og en lovpligtig risikovurdering, hvorefter sagen digitaliseres med optegninger af området og placering af udstyr.

Akutte sager stiller imidlertid helt andre krav, og der er sjældent mulighed for samme grad af planlægning og dokumentation fra start. Her starter processen med at inddæmme området. "*Der er altid en leder med, med basisviden om hvad man må og ikke må – og så er det mundtlig instruktion af medarbejderne på stedet i forhold til lovgivning. Her kan man ikke nå at lave tegninger, planer og digitale systemer.*" siger Martin Broby.

Når teori møder praksis

I praksis er det ikke kun om sagen er akut eller planlagt, der påvirker tilgangen til opgaven. Det er i høj grad også omgivelserne, mængden af løsøre og drift i ejendommen.

"*Alt efter om det er en tom industribygning eller en institution med børn og forældre er der andre spilleregler,*" forklarer Martin Broby.

Han fortæller om en sag fra en specialskole på Østerbro, hvor 2400 m2 kælder skulle saneres for asbest. I denne type projekter er logistik og kommunikation afgørende, ikke mindst fordi omfanget kan ændre sig undervejs. "*Kommunikation er et kæmpe fokus når vi har at gøre med skoler og institutioner*," siger han.

I akutte situationer er tid den afgørende faktor, da det først og fremmest handler om at begrænse spredning, og både sikre mennesker, omgivelser og miljø. Samtidig øges kompleksiteten, fordi beslutninger skal træffes hurtigt og ofte med begrænset overblik.

En disciplin uden facitliste

Forskellen mellem planlagte og akutte sager viser, at effektiv asbesthåndtering ikke er et spørgsmål om at følge én fast metode, men om at kunne tilpasse indsatsen til situationen.

For risikorådgivere betyder det, at vurderingen af beredskab, samarbejdspartnere og processer i høj grad bør tage højde for netop denne fleksibilitet. Effektiv håndtering kræver nemlig ikke kun kendskab til regler og procedurer, men erfaring med at navigere i situationer, hvor rammerne ændrer sig hurtigt. Det er her risikostyring for alvor bliver afgørende.